

**УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У СОМБОРУ**

**Прилог 6.5.Б. Међународна сарадња - заједничке
публикације**

НОРМА

*часопис за теорију и праксу
васпитања и образовања*

1/2016

Н БР. 1 ГОД. XXI Стр. 1-199 Сомбор 2016. Мај

Педагошки факултет у Сомбору

НОРМА

Часопис за теорију и праксу васпитања и образовања

Издавач

Педагошки факултет у Сомбору
Служба за издавачку делатност

За издавача

др Жељко Вучковић

Главни и одговорни уредник издавачке делатности

др Михаел Антоловић

Адреса редакције

Педагошки факултет Сомбор
25000 Сомбор
Подгоричка 4
Тел.: (025) 412-030, 460-595
Факс: (025) 416-461
e-mail: norma@pef.uns.ac.rs
Жиро рачун: 46300-603-0-2002047

Часопис излази два пута годишње у тиражу од
100 примерака.

Радови се рецензирају и категоришу.
Рукописи се не враћају.

Штампа

Службени гласник, Београд

Уређивачки одбор часописа НОРМА

др Борјанка Трајковић, главни и одговорни
уредник;
др Слободан Сацаков (Сомбор),
др Мојца Јуришевић (Љубљана, Словенија),
др Ивана Загорац (Загреб, Хрватска),
др Беата Косова (Банска Бистрица, Словачка),
др Милена Максимовић (Источно Сарајево, Република Српска),
др Миле Илић (Бања Лука, Република Српска),
др Драгана Литричин Дунић (Ср. Каменица),
др Милан Матијевић (Загреб, Хрватска),
др Светлана Шпановић (Сомбор),
др Наташа Бранковић (Сомбор),
др Мара Ђукић (Нови Сад),
др Зорана Лужанин (Нови Сад),
др Оливера Гајић (Нови Сад),
др Рајко Пећанац (Сомбор),
др Тихомир Петровић (Сомбор).

Секретар редакције

мр Карла Селихар

Технички уредник

Растко Гајић

Часопис је насловљен по *Норми*, првој школи за учитеље, основаној у Сомбору 1778. године.

Решењем Министарства за информације Републике Србије, бр. 632-1215/94-03 од 16. 01. 1995.
часопис Норма је регистрован под бројем 1844.

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору

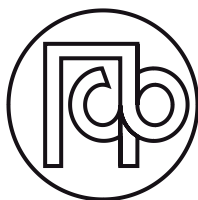
UDK 37

ISSN 0353-7129

НОРМА

часопис за теорију и праксу
васпитања и образовања

1/2016

Сомбор, 2016.

CONTENTS

CONTEMPORARY SCHOOL..... 11

Michaela Chvojkova

Ict in Upper Secondary Education Of Mathematics 11

Simona Adam

Digitising Memory Source by Using the New Mediatechnology 23

Alena Doušková, Zuzana Lynch

*Foreign Language as one of Key Competences
in Primary and Pre-Primary Curriculum* 31

TEACHER TRAINING 41

Miriam Dubovska

Mathematics Teacher Training for Assessment of Pupils 41

Geza Cekuš

Analysis of the Opportunities Offered by the Pedagogical Practices..... 49

Bronislava Kasáčová

Professiographic Research on Teachers 63

Olja Maričić, Ivan Stojšić, Snežana Babić Kekez

*Self-Evaluation of Teachers, Case Study: Application of the
Norwegian Teacher Self-Efficacy Scale* 79

Mária Beniačiková

*The Support of Subject „Educational Conceptions of
Numeracy Development“ by Electronic Course* 93

CLASS TEACHING METHODOLOGIES 107

Darko Gavrilović, Saša Marković

*Facet of Regional Insecurity - The Civil War 1991 – 1999
and the Serbian History Textbooks -* 107

Boža Miljković, Mališa Žižović, Olivera Iskrenović-Momčilović

*Adaptive Capacity ES and Automated Itc Systems of Distance
Learning in Mathematics and Programming*..... 125

Ljubica Oparnica, Sofija Sudžuković, Maja Zobenica

Permutations in Lower Grades of Primary School..... 137

Alma Šehanović, Dragana Kovačević

*Comparison between Problem Solving and Classical Form
of Teaching in the Case of Divisibility of Numbers* 151

Zalkida Hadžibegović, Josip Sliško

<i>Self-Regulated Learning as a New Educational Practice that Brings Benefits to Students and their Instructor: A Case of an Undergraduate Optics Course</i>	161
--	-----

Marina Petrović, Đorđe Herceg, Dragana Todorčić

<i>Analysis of the Effects of a Specific E-learning Model Implementation on a Programming Course</i>	173
--	-----

Branka Radulović, Maja Stojanović, Agneš Kapor, Olivera Gajić

<i>Correlation Analysis of the Program Content of Mechanics and Thermodynamics by Physics Students</i>	183
--	-----

САДРЖАЈ

САВРЕМЕНА ШКОЛА..... 11

Michaela Chvojkova

Ikt u srednjoškolskom obrazovanju matematike 11

Simona Adam

Digitalizacija memorijskih resursa korišćenjem nove medijske tehnologije 23

Alena Doušková, Zuzana Lynch

Strani jezik kao ključna kompetencija u nastavnom predškolskom i nižem osnovnoškolskom nastavnom programu 31

ОБРАЗОВАЊЕ НАСТАВНИКА 41

Miriam Dubovska

Obrazovanje nastavnika matematike za vrednovanje učenika 41

Геза Цекуш

Анализа моћућности које нуди његајоника љракса 49

Bronislava Kasáčová

Profesiografsko istraživanje nastavnika 63

Оља Маричић, Иван Стојшић, Снежана Бабић Кекез

Самоевалуација наставника, ситуација случаја: примена скале самоефикасности норвешких наставника 79

Mária Beniačíková

Podrška predmetu „obrazovne koncepcije razvoja računanja“ putem elektronskog kursa..... 93

МЕТОДИКА НАСТАВЕ..... 107

Дарко Гавриловић, Саша Марковић

Аспекти регионалне несигурности – Грађански рат 1991-1999 – и српски учбеници историје..... 107

Божа Миљковић, Малиша Жижовић, Оливера Искреновић-Момчиловић

Адаптирани калкулатори као и аутоматизовани ИКТ систем учења на даљину у математици и програмирању..... 125

Љубица Опарница, Софија Суцуковић, Маја Зобеница

Пермутације у нижим разредима основне школе..... 137

Алма Шехановић, Драгана Ковачевић

Поређење проблемског учења и класичне форме наставе у теми дељивости бројева 151

Залкида Хаџибеговић, Јосип Слишко

Самореџулисано учење као нова образовна пракса која доноси користи студентима и њиховим наставницима: случај курса оџиџике на основним студијама 161

Марина Петровић, Ђорђе Херцег, Драгана Тодорић

Анализа ефеката примене специфичног модела за е-учење на курс програмирања 173

Бранка Радуловић, Маја Стојановић, Агнеш Капор, Оливера Гајић

Анализа корелације програмских садржаја Механике и Термодинамике од стране студената физике 183

Поштовани читаоци,

Пред вама је друга свеска *Норме* на енглеском језику, са 15 радова. Објављени су прилози колега из иностранства: из Словачке са Учитељског и Природно-математичког факултета Универзитета Матеј Бел у Банској Бистрици; из Румуније са Учитељског факултета West University у Темишвару; из Босне и Херцеговине са Природно-математичког факултета Универзитета у Сарајеву; из Мексика са Benemérita Universidad Autónoma da Puebla, México. На страницама и овог броја *Норме* своје прилоге објавили су професори са Универзитета у Новом Саду: Педагошког факултета у Сомбору, Учитељског факултета на мађарском језику у Суботици, и Природно-математичког и Филозофског факултета у Новом Саду; као и Универзитета Сингидунум из Београда.

Један број радова представљен је на међународној конференцији која је под називом Multi-dimensional Aspects of Learning and Teaching in Science and Mathematics Education (*MALT'14*), у организацији Педагошког факултета Универзитета у Новом Саду, одржана 3. и 4. октобра 2014. године у Сомбору.

Уверени смо да одабрани научни и стручни радови објављени у две свеске *Норме* на енглеском језику, представљају вредно научно и стручно штиво.

Главни одговорни уредник
проф. др Борјанка Трајковић

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

37(05)

НОРМА : часопис за теорију и праксу васпитања
и образовања / главни и одговорни уредник Борјанка
Трајковић. – Год. 1, бр. 1 (1990) – . – Сомбор : Педагошки
факултет у Сомбору, 1990 – . – 24 cm

Два броја годишње.
ISSN 0353-7129

COBISS.SR-ID 103739399

НОРМА

*часопис за теорију и праксу
васпитања и образовања*

2/2015

Н. БР. 2 ГОД. XX Стр. 161-362 Сомбор 2016. Март

Педагошки факултет у Сомбору

НОРМА

Часопис за теорију и праксу васпитања и образовања

Издавач

Педагошки факултет у Сомбору
Служба за издавачку делатност

За издавача

др Жељко Вучковић

Главни и одговорни уредник издавачке делатности

др Михаел Антоловић

Адреса редакције

Педагошки факултет Сомбор
25000 Сомбор
Подгоричка 4
Тел.: (025) 412-030, 460-595
Факс: (025) 416-461
e-mail: norma@pef.uns.ac.rs
Жиро рачун: 46300-603-0-2002047

Часопис излази два пута годишње у тиражу од
100 примерака.

Радови се рецензирају и категоришу.
Рукописи се не враћају.

Штампа

Службени гласник, Београд

Уређивачки одбор часописа НОРМА

др Борјанка Трајковић, главни и одговорни
уредник;
др Слободан Сацаков (Сомбор),
др Мојца Јуришевић (Љубљана, Словенија),
др Ивана Загорац (Загреб, Хрватска),
др Беата Косова (Банска Бистрица, Словачка),
др Милена Максимовић (Источно Сарајево, Република Српска),
др Миле Илић (Бања Лука, Република Српска),
др Драгана Литричин Дунић (Ср. Каменица),
др Милан Матијевић (Загреб, Хрватска),
др Светлана Шпановић (Сомбор),
др Наташа Бранковић (Сомбор),
др Мара Ђукић (Нови Сад),
др Зорана Лужанин (Нови Сад),
др Оливера Гајић (Нови Сад),
др Рајко Пећанац (Сомбор),
др Тихомир Петровић (Сомбор).

Секретар редакције

мр Карла Селихар

Технички уредник

Растко Гајић

Часопис је насловљен по *Норми*, првој школи за учитеље, основаној у Сомбору 1778. године.

Решењем Министарства за информације Републике Србије, бр. 632-1215/94-03 од 16. 01. 1995.
часопис Норма је регистрован под бројем 1844.

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору

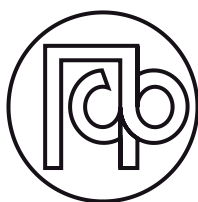
UDK 37

ISSN 0353-7129

НОРМА

часопис за теорију и праксу
васпитања и образовања

2/2015

Сомбор, 2016.

CONTENTS

TEACHER TRAINING171

Dana Hanesová

*Diachronic and Synchronous View at Research Studies
about Teaching Profession.....* 171

Simoneta Babiaková, Mariana Cabanová

*Professiographic Reserch and the Professional Activities
of Pre-Primary and Primary Teachers.....* 189

Bronislava Kasáčová, Mariana Cabanová

Research on Teachers in the Overview 199

Jana Stehliková

Empathy and its Development in Pre-Gradual Preparation of Teachers..... 211

CONTEMPORARY SCHOOL.....227

Borjanka Trajković, Karla Selihar

School Library and Development of Students' Information Intelligence..... 227

Magdaléna Nedelová

*Performance Assessment of Critical Thinking Skills
in Scope of AHELO GS Slovakia* 235

Stajka Rajić, Maja Madžarac

Video Games as a Form of Education in Distance Learning Systems 249

Vladimír Janiš

Effects of Fragmentation in Learning 261

Katarína Vančíková

*Retreat from Arguments of Cultural Relativism and its Impact
on the Conception of Multicultural Education* 267

CLASS TEACHING METHODOLOGIES279

Ivana Rančić, Dušanka Obadović, Stanko Cvjetičanin, Mirjana Segedinac

Students' Metacognition in Regard to Scientific Method in Physics Teaching 279

Irena Golubović-Ilić, Aleksandra Mihajlović

*The Possibilities of Integrating Content of Mathematics and World
Around us as School Subjects in the Process of Class Teaching* 289

Alzbeta Brisova

*Using Problem Solving to Acquire Mathematical
and Target Language Competencies.....* 303

Oliver Zajkov, Fadil Ajredini	
<i>Real or Virtual Experiments for Better Understanding Electric Circuits.....</i>	319
Nataša Branković	
<i>Assessment Strategies in Early Science Teaching.....</i>	331
Gordana Hajduković-Jandrić, Mirjana Segedinac, Maja Stojanović	
<i>Effects of Applied Teaching Instructions in Active Teaching of Physics on Efficiency of Adoption of Teaching Contents.....</i>	345

САДРЖАЈ

ОБРАЗОВАЊЕ НАСТАВНИКА171

Dana Hanesová

*Dijahroni i sinhroni pogled na istraživačke studije
o nastavničkoj profesiji* 171

Simoneta Babiaková, Mariana Cabanová

*Profesiografsko istraživanje i profesionalne
aktivnosti budućih učitelja i učitelja* 189

Bronislava Kasáčová, Mariana Cabanová

Pregled istraživanja o nastavnicima 199

Jana Stehliková

Empatija i njen razvoj u pripremi budućeg nastavnika 211

САВРЕМЕНА ШКОЛА.....227

Борјанка Трајковић, Карла Селихар

Школска библиотека и развој информационе писмености студенткиња 227

Magdaléna Nedelová

Prikaz analize kritičkog mišljenja u projektu AHELO GS Slovakia 235

Стајка Рајић, Маја Мацарац

Bugeo uipe kao oblik obrazovanja u sistemu učenja na daljinu 249

Vladimír Janiš

Efekti fragmentacije u učenju 261

Katarína Vančíková

*Odustajanje od argumenata kulturnog relativizma
i uticaj na koncepciju multikulturalnog obrazovanja* 267

МЕТОДИКА НАСТАВЕ.....279

Ивана Ранчић, Душанка Обадовић, Станко Цвјетићанин,

Мирјана Сегединац

Ученичка методикониција у вези са научним методом у настави физике 279

Ирена Голубовић-Илић, Александра Михајловић

*Могућности инжињерисања садржаја математике и свјета
око нас као школских предмета у разредној настави* 289

Alzbeta Brisova

*Upotreba rešavanja problema za sticanje matematičke
i usmerene jezičke kompetencije* 303

Оливер Зајков, Фадил Ајредини

Стиварни или виртуелни експерименти за боље

разумевање електричних кола 319

Наташа Бранковић

Стратегије вредновања у раној настави природних наука..... 331

Гордана Хајдуковић-Јандрић, Мирјана Сегединац, Маја Стојановић

Ефекти примене наставне инструкције у активној настави

физике на ефикасности усвајања наставног садржаја..... 345

РЕЧ УРЕДНИЦЕ

Дубоко уверени да је развој науке могућ само слободном разменом идеја која није ограничена државним и националним границама, пред вама су одабрани радови компетентних стручњака из земље и иностранства. Прилози по својој тематици, одражавају како савремене тенденције концепта наставе и образовање учитеља ради већег постигнућа ученика, тако и актуелне теме из мултикултуралног образовања.

У овој свесци *Норме* у три тематске целине (Образовање наставника, Савремена школа и Методика наставе), објављени су радови 26 аутора, на енглеском језику. Из иностранства су радови колега из Словачке са Учитељског и *Природно-математичког факултета* Универзитета Матеј Бел у Банској Бистрици; из Македоније са *Природно-математичког факултета* Универзитета у Тетову, и *Природно-математичког факултета* Универзитета Св. Кирило и Методије у Скопљу. На страницама овог броја своје прилоге објавили су и професори са Педагошког факултета у Сомбору и *Природно-математичког факултета* Универзитета у Новом Саду и Учитељског факултета у Јагодини. Један број радова представљен је на међународној конференцији која је под називом **Multi-dimensional Aspects of Learning and Teaching in Science and Mathematics Education (MALT'14)**, у организацији Педагошког факултета Универзитета у Новом Саду, одржана 3. и 4. октобра 2014. године у Сомбору. Верујемо да одабрани радови представљају вредно научно и стручно штиво.

Овај број *Норме* потписује нова редакција, формиран је и репрезентативни уређивачки одбор који окупља еминентне представнике струке. Сматраћемо успехом уколико часопис *Норма* по завршетку мандата ове редакције добије место на листи референтних часописа и уколико успемо да приметно подигнемо стандарде научне продукције у Србији.

Проф. др Борјанка Трајковић

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

37(05)

НОРМА : часопис за теорију и праксу васпитања
и образовања / главни и одговорни уредник Борјанка
Трајковић. – Год. 1, бр. 1 (1990) – . – Сомбор : Педагошки
факултет у Сомбору, 1990 – . – 24 cm

Два броја годишње.
ISSN 0353-7129

COBISS.SR-ID 103739399

Образовање и друшвени изазови 21. века
Education and the Social Challenges at the Beginning of the 21st Century

Издавач

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору

Publisher

University of Novi Sad
Faculty of Education in Sombor

За издавача

проф. др Жељко Вучковић

For Publisher

prof. Željko Vučković, PhD

Уредници

проф. др Данијела Петровић
доц. др Михаел Антоловић

Editors

prof. Danijela Petrović, PhD
assistant prof. Michael Antolović, PhD

Корице

Јелена Стеванчев

Covers

Jelena Stevančev

Прелом

Растко Гајић

Design

Rastko Gajić

Тираж

300 примерака

Circulation

300 Copies

Штампа

САЈНОС доо, Нови Сад

Printed by

SAJNOS doo, Novi Sad

ISBN 978-86-6095-052-1

© 2016. Сва права задржава Педагошки факултет у Сомбору

© 2016. All rights reserved Faculty of Education in Sombor

LIST OF REVIEWERS

Name	Institution
Prof. Lino Veljak, PhD	Faculty of Philosophy, University of Zagreb, Croatia
Asst. Prof. Hajrudin Hromadžić, PhD	Faculty of Philosophy, University of Zagreb, Croatia
Asst. Prof. Darija Skubic, PhD	Faculty of Education, University of Ljubljana, Slovenia
Asst. Prof. Babiaková Simoneta, PhD	Faculty of Education, Matej Bel University, Banská Bystrica, Slovakia
Prof. Iztok Devetak, PhD	Faculty of Education, University of Ljubljana, Slovenia
Prof. Ivan Vicković, PhD	Faculty of Science, University of Zagreb, Croatia
Prof. Ana Pintarić, PhD	Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Osijek, Croatia
Asst. Prof. Snježana Dubovicki, PhD	Faculty of Education, University of Osijek, Croatia
Prof. Nicolas Décamp, PhD	Université Paris Diderot, Paris, France
Prof. Dušan Krnel, PhD	Faculty of Education, University of Ljubljana, Slovenia
Prof. Soňa Kariková, PhD	Faculty of Education, Matej Bel University, Banská Bystrica
Prof. Vlasta Hus, PhD	Faculty of Education, University of Maribor, Slovenia
Prof. Darjo Felda, PhD	Faculty of Education, University of Primorska , Koper, Slovenia

Asst. Prof. Veselin Mićanović, PhD	Faculty of Philosophy, The University of Montenegro , Niksic, Montenegro
Prof. Marjan Krašna, PhD	Faculty of Education, University of Maribor, Slovenia
Asst. Prof. Tomaz Bratina, PhD	Faculty of Education, University of Maribor, Slovenia
Prof. Adinda Dulčić, PhD	Centre for Croatian Studies, University of Zagreb, Croatia
Prof. Tatjana Novović, PhD	Faculty of Philosophy, The University of Montenegro, Niksic, Montenegro
Prof. Luis J. Rodríguez Muñiz, PhD	Faculty of Sciences, University of Oviedo, Spain
Prof. Josip Slisko, PhD	Autonomous University of Puebla Puebla, Mexico
Asst. Prof. Katarína Vančíková, PhD	Faculty of Education, Matej Bel University, Banská Bystrica, Slovakia
Prof. Soňa Kariková, PhD	Faculty of Education, Matej Bel University, Banská Bystrica, Slovakia
Prof. Bronislava Kasáčová, PhD	Faculty of Education, Matej Bel University, Banská Bystrica, Slovakia
Dr.sc. med. Marina Polić-Vižintin, PhD	“Dr. Andrija Štampar” Teaching Institute of Public Health, Zagreb, Croatia
Prof. Danijela Štimac Grbić, PhD	School of Medicine, University of Zagreb, Croatia
Asst. Prof. Jana Duchovičová, PhD	Faculty of Education, Constantine the Philosopher University in Nitra, Slovakia
Asst. Prof. Alena Seberová, PhD	Faculty of Science, University of Ostrava, Czech Republic
Asst. Prof. Ivan Pavlov, PhD	Faculty of Education, Matej Bel University, Banská Bystrica, Slovakia

University of Novi Sad
Faculty of Education in Sombor

Education and the Social Challenges at the Beginning of the 21st Century

Sombor, 2016.

CONTENTS

PREFACE.....	7
<i>Michael Antolović, Slobodan Sadžakov, Saša Marković</i> STUDIO BOLOGNESI – HUMANITIES IN THE NEOLIBERAL ACADEMIA	9
<i>Brobislava Kasáčová, Mariana Cabanová, Simoneta Babiaková</i> CHILDHOOD AND CHILDHOOD RESEARCH AS CHALLENGES FOR CURRENT EDUCATION	21
<i>Alena Doušková, Robert Sabo</i> CURRICULUM REFORM IN SLOVAKIA FROM A PRIMARY TEACHER PERSPECTIVE	35
<i>Nataša Branković, Vesna Rodić Lukić, Jovan Mandić, Mladen Subotić</i> MARKET ORIENTATION OF PRIMARY SCHOOLS IN VOJVODINA	49
<i>Aleksandar Janković, Danijela Prošić-Santovac</i> STUDENTS' INTERESTS AND THE POSSIBILITIES OF THEIR INVOLVEMENT IN BILINGUAL EDUCATION	62
<i>Ruženka Šimonji-Černak, Radmila Bogosavljević</i> THE TEACHING LANGUAGE AS AN EDUCATIONAL-PSYCHOLOGICAL FACTOR OF BILINGUALISM: INTEGRATION WITHOUT ASSIMILATION ..	74
<i>Gordana Nikolić, Dragana Raičević, Marina Petrović</i> SPECIFICS OF WORKING WITH STUDENTS ON THE AUTISM SPEKTRUM- APPLICATION OF INTEGARTIVE APPROACH IN STIMULATING COMMUNICATION AND LEARNING.....	90
<i>Dragan Rastovac, Milinko Mandić</i> INFORMATICS EDUCATION IN PRIMARY SCHOOLS IN REPUBLIC OF SERBIA: CURRENT STATUS AND FUTURE CHALLENGES	107
<i>Ljubica Oparnica, Sofija Sudžuković, Maja Zobenica</i> PROBABILITY IN PRIMARY SCHOOL.....	119
<i>Sanja Maričić, Bojan Lazić, Aleksandar Petojević</i> MATHEMATICS TEXTBOOKS FOR ENABLING STUDENTS TO SOLVE PROBLEMS IN ELEMENTARY MATHEMATICS EDUCATION.....	134

<i>Marija Bošnjak Stepanović, Marijana Gorjanac Ranitović</i> IMPLEMENTATION OF THE PROJECT-BASED LEARNING - OPPORTUNITIES AND DIFFICULTIES	150
<i>Gordana Hajduković Jandrić, Ivana Bogdanović, Dušanka Ž. Obadović</i> THE IMPACT OF USING CONTEMPORARY TEACHING METHODS ON PRIMARY SCHOOL STUDENTS' UNDERSTANDING OF NATURE OF SCIENCE	171
<i>Danijela Petrović, Miona Bogosavljević-Šijakov, Gordana Kozoderović</i> MISCONCEPTIONS OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN CLASSIFICATION WITHIN KINGDOM ANIMALIA (INVERTEBRATES/VERTEBRATES)	186
<i>Stanko Cvjetičanin</i> UNEQUAL CHANCES OF ROMA AND NON-ROMA CHILDREN IN THE INITIAL CHEMICAL EDUCATION IN SERBIA	200
<i>Sanja Šumonja, Marija Jevtić</i> NUTRITION AND PHYSICAL ACTIVITY KNOWLEDGE IN A SAMPLE OF FIRST TO FOURTH GRADE ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN SERBIA	212
<i>Sanja Golijanin Elez</i> TYPOLOGICAL POSSIBILITIES OF CONTEMPORARY INTERPRETATION OF A LITERARY TEXT IN THE CREATIVE CONTEXT – INSTRUCTIONAL CHALLENGES AND LIMITS	227

PREFACE

Proceedings entitled “Education and the Social Challenges at the Beginning of the 21st Century”, is a result of cooperation between the Faculty of Education in Sombor and related institutions at home and abroad, particularly the Faculty of Education at the University “Matej Bel” in Banska Bystrica (Slovakia). Dynamic and comprehensive changes that European societies, including education, face at the beginning of the 21st century, have been the immediate impetus to the publication of the Proceedings. The dominance of the ideology of neo-liberalism, as well as the economic and demographic changes, are just some of the factors that permanently change an educational environment. At the same time, these factors require critical examination of the role of education in the modern world. On the other hand, the IT revolution has fundamentally changed the world in which students acquire skills and knowledge and in which, eventually, they have been forming their personalities.

Proceedings includes a total of 16 papers by authors from Serbia, Slovakia and Belgium. Manuscripts belong to a number of different scientific disciplines, and therefore, the Proceedings simultaneously, provides insight into the diversity of theoretical approaches and methodological orientations, which, eventually, characterise modern educational discourse. Despite the disciplinary specificities, various intellectual traditions the authors belong to, as well as the characteristics of professional “jargon” they used in their work, common to all of them is an attempt to draw attention to some of the most important problems, faced by contemporary education. Hence, the distinct characteristics of the papers included in the Proceedings are multidisciplinary and interdisciplinarity. Thematically, the manuscripts describe the most general issues such as modern education policy and ideological basis of education, curriculum reform in elementary schools in Slovakia, market orientation of primary schools in Serbia, the peculiarity of work with autistic children, the educational achievements of minority groups, the different problems of child psychology and subject related educational problems of the modern teaching.

Aware of the fact that the papers in the Proceedings neither have given definitive answers to the questions nor exhausted a list of the important topics that deserve a deep and comprehensive analysis, we believe that these selected papers, however, point out to

some of the major challenges that are faced by the modern education, offering appropriate solutions. Therefore, the Proceedings is a valuable contribution to a continuous dialogue on the character and goals of contemporary education.

Editors,

Associate Professor Danijela Petrović Graovac, PhD

Assistant Professor Michael Antolović, PhD

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

37:316(082)

**EDUCATION and the social challenges at the
beginning of the 21st century** / [editors Danijela Petrović,
Mihael Antolović]. - Sombor : Faculty of Education, 2016
(Novi Sad : Sajnos). - 250 str. : ilustr. ; 24 cm

Tiraž 300. - Bibliografija uz svaki rad.

ISBN 978-86-6095-052-1

а) Образовање - Друштвени аспект - Зборници
COBISS.SR-ID 310624775

ACTA UNIVERSITATIS MATTHAEI BELII

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Zborník vedeckovýskumných prác č. 15

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Slovenská republika
2015

Názov zborníka: Zborník vedeckovýskumných prác č. 15
ACTA UNIVERSITATIS MATTHAEI BELII

Zostavovateľka: prof. PhDr. Soňa Kariková, PhD.

Výkonný redaktor: Mgr. Miroslava Fudorová

Recenzent: prof. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc.
doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD.

Zborník neprešiel jazykovou korektúrou, za odbornú i jazykovú stránku zodpovedajú autorky a autori príspevkov.

Vydavateľ: Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
ISBN 978-80-557-0889-8

CONTENTS

I. Education and teacher competencies

JACEWICZ, A.: Pedagogical Competencies of Early Childhood Education Teachers ...	11
TOMKOVÁ, A.: Development of Teacher Training Curriculum	23
ZALEWSKA-BUJAK, M.: Excessive Standardization in Measurements of the Learner's Achievements in the Teaching-Learning Process as a Source of Administrative Orientation in the Teacher's Work	34
ZBRÓG, Z.: The Episodic-Narrative Interview as a Method of Research of Social Representations	44

II. School education and psychology

BRANKOVIĆ, N. – GOJKOVIĆ, N. – PETOJEVIĆ, A.: School and Learning from the Standpoint of Students in Class Teaching	55
JUREWICZ, M. – DZIURZYŃSKI, K.: School as a Space of Social Experiences for Pupils at an Early School Age	73
MIŠKELJIN, I. – BILJETINA, J. – GOJKOVIĆ, N.: A Qualitative Analysis of Students' Summary Writing in English	84
OELSZLAEGGER-KOSTUREK, B.: Developing Key Competences in Early School Education – the Feasible and Actual	98
PARLAK, M.: Environmental Education – A Way of the Activation of Students in the Younger School Age	111
POPLAWSKA, A.: Cognitive Competencies and Their Development in Constructivist Education	122
RASZKA, R.: How Do Children of Elementary Education See the World of Mathematics?	134
RODIĆ LUKIĆ, V. – LUKIĆ, N. – RODIĆ, N.: The Influence of Socioeconomic Status of Students on Their Choice of Faculty and Satisfaction with Educational Services in Serbia	144
ŠIMIK, O.: Learning Tasks in Natural Science Textbooks as a Tool for Pupil's Development of Scientific Literacy	164
ŠIMONIOVÁ-ČERNÁKOVÁ, R.: Education of Slovaks in Vojvodina: Types of Bilingualism and Educational Models	178

TRBOJEVIĆ, A. – JEREMIĆ, B. – PEĆANAC, R.: Application of Computers and Vocal Music Performance in the Formation of Social Concepts of Early School Age Children	195
WERRA, Z.: The Meaning and Dimension of Dialogue in the Process of Social Education of Children and Teenagers	213

III. Social pedagogy

BELJANSKI, M.: Constructivist Paradigm in the Context of School Education of Young People with Social Behavioural Problems	226
TOMCZYK, Ł.: Specifics of Electronic Aggression Basing on Research Results in Silesian Voivodship (Poland)	245

ÚVOD

Zborník vedeckovýskumných prác č. 15 Acta Universitatis Matthaei Belii (2015) je svojím spôsobom ojedinelý v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi, nakoľko predstavuje zaujímavú medzinárodnú publikáciu, tvorenú vedeckovýskumnými prácami edukačných odborníkov z Poľska, Českej republiky a Srbska.

Hlavným zámerom takto medzinárodne orientovaného zborníka príspevkov, ktoré sú uverejnené v anglickom jazyku, je umožniť odbornej verejnosti oboznámiť sa s najnovšími výskumami a riešeniami rôznych teoretických problémov edukačných vied v spomínaných krajinách. Stručný pohľad do jeho obsahu naznačuje, že ide o pomerne rozsiahly diapazón tém, od páľčivého problému tlaku neoliberalizácie na vzdelávanie a výkon profesie učiteľa, cez výskumy týkajúce sa kompetencií a vzdelávania učiteľov až po príspevky zamerané na užšie zamerané problémy a výskumy týkajúce sa študentov a žiakov od primárneho až po vyšší sekundárny stupeň vzdelávania. Pre čitateľov v SR bude iste zaujímavá štúdia týkajúca sa jazykového vzdelávania 'krajanov' - slovenskej menšiny v zahraničí.

Z metodologického hľadiska možno hovoriť o prevahe kvalitatívnych výskumných metód nad kvantitatívnymi. Z výskumných metód prezentovaných v príspevkoch možno spomenúť najmä pološtruktúrované interview a najmä epizodicko-naratívne interview, pozorovanie a škálovanie, obsahovú analýzu, projektívnu metódu, dotazník a metódu verbálnych výpovedí. Teoretické štúdie prezentované v zborníku sa venujú prevažne konštruktivistickému paradigme vzdelávania.

Obsahové zameranie príspevkov predkladaného Zborníka vedeckovýskumných prác č. 15 možno označiť za polytematické. Príspevky spadajú do troch širších oblastí, pričom najviac príspevkov je venovaných oblasti školskej pedagogiky. Ide o tieto oblasti:

- I. Vzdelávanie a kompetencie učiteľa
- II. Školská pedagogika a psychológia
- III. Sociálna pedagogika

INTRODUCTION

The current 15th volume of the Collection of papers called ACTA UNIVERSITATIS MATTHIAE BELII is a somewhat unique publication compared to its previous. This volume represents an interesting international publication that includes papers from several Czech, Polish and Serbian educational experts.

The main purpose of this international publication is to allow the professional community to become familiar with the latest research and solutions of various theoretical issues of educational sciences in the Czech Republic, Poland and Serbia. The Faculty of Education, Matej Bel University has been cooperating with university teachers from these countries. A brief look into the contents indicates that there is a rather extensive diapason of topics involved in it, from the impact of neoliberalization on teacher education and performance of teaching profession, through to research on teacher competencies and even to more specific issues and research related to students and pupils at various levels of schools.

From a methodological point of view, there is a predominance of qualitative research methods used in the involved papers. Let us mention, e.g., various kinds of interviews, including an episodic-narrative interview, observations, a repertory grid, quazi experiments, content analysis, questionnaires, various techniques of the projective method and verbal statements. Several theoretical studies presented in the anthology are devoted predominantly to the constructivist learning paradigm.

Poly-thematic focus of this collection of papers created a wider space for all those who have decided in the previous period to tackle various interesting issues and to present their findings. Although most contributions are devoted to specific issues of different levels of school and university education, the papers in this collection are divided according to their main focus into three broad areas:

- IV. Education and teacher competencies
- V. School education and psychology
- VI. Social pedagogy

We believe that the contents of this collection will be an opportunity for reflection and impetus for further scientific research and educational work.

doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD.

ACTA UNIVERSITATIS MATTHAEI BELII

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Zborník vedeckovýskumných prác č. 15

Vydanie:	prvé
Rozsah:	258 strán
Náklad:	100 ks
Formát:	A5
Vydavateľ:	Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Belianum – Vydavateľstvo UMB v Banskej Bystrici
Tlač:	EQUILIBRIA, s. r. o.
ISBN:	978-80-557-0889-8